

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5

2017թ. 2-րդ ԵՌԱՍՍՅԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ
Ք.ԵՐԵՎԱՆ, ԱՄԻՐՅԱՆ ՓՈՂ. 23 /1

ARMECONOMBANK

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

Իրավական դաշտ.

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՍՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակսոցքանկի հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. «Հայպետառքանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 25 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ իր հստակագործողներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ եւ հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Կորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Ա. Նալչյան

Ա. Սելիքյան

Լ. Պետրոսյան

Ռ. Հայրապետյան

Ի. Յաքարովա

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրենի ժ/պ Ա. Խաչատրյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բաղայան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Օ. Չիչյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Առաքելյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Մանրիկյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Փիլոսյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Դ. Ազատյան

Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Վ. Ջհանգիրյան

Վարկավորման վարչության պետ՝ Վ. Սարգսյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.06.2017թ. դրությամբ կազմում է 4,631,333 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 2500 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Մասնակիցներ

Սուբիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	31.32 %
Սուբիասյան Խաչատուր Ալբերտի	13.77%
Սուբիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	14.18%
Սուբիասյան Էդուարդ Ալբերտի	10.64%
Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ	5.04%

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հատուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական քաղաքականությունը»

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեզրկված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական

բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժութային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված այլ համակարգերում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, գույքահարկի, հողի հարկի, պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսդրությանը համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած «Շահութահարկի օրենքի» համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.

մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.

հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա

Ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկղային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց տրված կամ ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ համապատասխանաբար գումարած կամ հանած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա:

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ՝ ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիլերային հավելագների (մարժանների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով: Ակտիվը պետք է դասակարգվի որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռք բերման պատճառից, այնպիսի պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով՝ ելնելով գործող շուկայական գներից: Համապատասխան իրացված և չիրացված բոլոր օգուտներն ու վնասները գրանցվում են ֆինանսական

արդյունքների մասին հաշվետվության շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերից ստացված եկամուտներ հոդվածում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ` այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով և որոնք կարող են վաճառվել` ելնելով իրացվելիության պահանջներից կամ տոկոսադրույքի, փոխարժեքների և կապիտալ գործիքների արժեքների փոփոխություններից:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած չիրացված շահույթն ու վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում մինչև այն պահը, երբ նշված ֆինանսական ակտիվը օտարվում է կամ որոշվում է որպես արժեզրկված: Այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, պետք է ճանաչվի հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով` ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Երբ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվների գծով առկա է կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ վկայություն, այդ ակտիվները վերադասակարգվում են որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալ գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է դրանց գնանշված շուկայական գների վրա: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքի որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

Կապիտալ գործիքներում այն ներդրումները, որոնք չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա, հաշվառվում են ինքնարժեքով` հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ասոցիացված և դուստր ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքի մեթոդով:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր` ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով` առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր` Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մինչև մարման ժամկետը պահվող էական գումարի ակտիվների վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով` կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը` հանած դրանց գծով հնարավոր կորուստների պահուստները:

Բանկը գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես

ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Հեջի հաշվապահական հաշվառման ժամանակ հեջավորման գործիքի և համապատասխան հեջավորող հոդվածի իրական արժեքների փոփոխությունների արդյունքները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում համաչափորեն ճանաչվում են գուտ շահույթ կամ վնաս:

Հետզնման պայմանագրեր

Հետզնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետզնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հոդվածներում: Հետզնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հոդվածներում: Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարում կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված միջոցների հաշվապահական հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ

կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՍ-ների:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ի՝ ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ՖՀՄՍ-ով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ՖՀՄՍ-ով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն ՖՀՄՍ-ի պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով ՖՀՄՍ-ով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի ամորտիզացիոն ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ստանդարտով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը և ամորտիզացիայի մեթոդը սահմանվում է ՖՀՄՍ-ի համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Ամորտիզացիայի մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ ՖՀՄՍ-ով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

2014թ հունվարի 1-ից հետո ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Շահութահարկի օրենքի» համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

Շենքեր, շինություններ	50 տարի 2%
Համակարգիչներ	5 տարի 20%
Տրանսպորտային միջոցներ	8 տարի 12.5%
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բանկոմատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8 տարի 12.5%

Այլ համակարգչային տեխնիկա՝

տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր

(պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր),

POS տերմինալներ, մոդեմներ,

3 տարի 33.3%

Ցանցային սարքեր

5 տարի 20%

Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ

1 տարի 100%

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով:

2014թ հունվարի 1-ից հետո ձեռք բերված հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Շահութահարկի օրենքի» համաձայն: Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի

Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ գնահատող կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են ՖՀՄՍ-ով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով 20 տարվա ընթացքում::

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝ արագամաշ առարկաները, ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ապրանքները , նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում: Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին: Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է միջին կշռված արժեքի բանաձևով: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաճյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր գրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է

բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պահուստներ, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՄ-ի և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ»-ի համաձայն:

Սեզմնտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզմնտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզմնտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հողվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխու թյուններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անհրազործելի է:

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական վիճակի մասին
«30» Հունիս 2017թ.
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ. դրամ

	Անվանում	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	26,386,424	21,909,495
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ		443	443
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	13,401,165	22,947,481
1.4	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	15	472	1,765
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	16	93,920,267	75,047,659
1.6	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17	789,485	2,879,255
1.6.1	Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1	900,779	13,169,605
1.7	Կանխավճար շահութահարկի գծով	17.2		38,826
1.7	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	18	49,827	
1.8	Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կառնադրական կապիտալում	19		
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		75,000	75,000
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	8,819,581	8,437,062
1.10.1	Ոչ նյութական ակտիվներ	20	310,767	231,263
1.11	Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11		
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1,557,378	1,444,504
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		146,211,588	146,182,358
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	33,164,902	44,301,222
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	76,675,233	66,801,778
2.3	Ստորադրաս փոխառություն	23.1	6,387,385	5,400,172
2.4	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		20,546	
2.5	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24		
2.6	Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	25	69,390	1,306
2.7	Վճարվելիք գումարներ	26	466,727	111,155
2.8	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	1,045,063	1,025,222
2.9	Այլ պարտավորություններ	27	756,148	972,085
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		118,585,394	118,612,940
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	4,631,333	4,631,333
3.2	Էմիսիոն եկամուտ Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ		9,110,850	9,110,850
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		6,000,000	6,000,000
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		4,713,655	4,516,414
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)		3,170,356	3,310,821
	Ընդամենը՝ կապիտալ		27,626,194	27,569,418
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		146,211,588	146,182,358

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն) Ժ/Ա

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Դ.Ազատյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2017թ. հուլիսի 14

Միջանկյալ Հաշվետվություն
 Ֆինանսական արդյունքների մասին
 «30» Հունիս 2017թ.
 «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ, ք.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	3,408,428	6,617,365	2,569,390	5,103,172
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(1,756,909)	(3,444,847)	(1,400,760)	(2,744,625)
Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		1,651,519	3,172,518	1,168,630	2,358,547
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	440,630	803,390	347,326	669,851
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(88,153)	(186,624)	(79,462)	(166,520)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		352,477	616,766	267,864	503,331
Եկամուտ շահաբաժիններից		1,172	1,172	-	-
Ջուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	267,095	421,533	186,319	341,907
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	132,291	260,577	112,859	196,195
Գործառնական եկամուտներ		2,404,554	4,472,566	1,735,672	3,399,980
Ջուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(270,769)	(470,348)	(136,149)	(269,664)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,402,875)	(2,799,862)	(1,205,351)	(2,327,100)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(587,387)	(1,033,545)	(342,032)	(615,609)
Գործառնական շահույթ		143,523	168,811	52,140	187,607
Ասոցիացված ընկերության գործունեությունից շահույթ (վնաս)	10	-	-	-	-
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		143,523	168,811	52,140	187,607
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(50,083)	(3,248)	(40,107)	(71,079)
Ժամանակաշրջանի շահույթ		93,440	165,563	12,033	116,528

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն) Ժ/Կ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Դ. Ազատյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2017թ. հունիսի 14

Միջանկյալ հաշվետվություն
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
«30» Հունիս 2017թ.
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		236,072	325,928	586,589	712,382
Դրամական հոսքերի հեջավորում		-	-	-	-
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		296	296	59,801	4,094,647
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ		(47,274)	(65,245)	(129,278)	(961,406)
Ասոցիացված ընկերության վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ					
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		189,094	260,979	517,112	3,845,623
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		282,534	426,542	529,145	3,962,151

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն) Ժ/Ա

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Դ. Ազատյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2017թ. հունիսի 14

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ				Էմիսիոն ելքում/ՎԳ աս	Գլխավոր պահուստ	Փոխարժեքային տարբերություններ պարտավորումների	Կանոնադրական համար մատչելի Ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ	Դրամական հոսքերի հեջավորում	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումների օգուտներ	Զբաղյալված շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահութաբաժիններ	Ընդամենը	Չվերահսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	Դեբ գնված կապիտալ	Չուտ գումարը											
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)															
31/12/2016	2,333,338	4,001,688	-	6,335,026	-	6,000,000	-	(96,295)	-	-	2,761,345	-	15,000,076	-	15,000,076
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և նախնի սխալների ճշգրտումը			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդ	2,333,338	4,001,688	-	6,335,026	-	6,000,000	-	(96,295)	-	-	2,761,345	-	15,000,076	-	15,000,076
Բաժնետոմսերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գնով, այդ թվում	833,685	-	(2,568)	831,117	3,158,247	-	-	-	-	-	-	-	3,989,364	-	3,989,364
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	833,685	-	-	833,685	3,158,247	-	-	-	-	-	-	-	3,991,932	-	3,991,932
Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում հետ գնված և շրջանադարձված հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին	-	-	(2,568)	(2,568)	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,568)	-	(2,568)
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	-	-	569,905	3,275,718	116,528	-	-	3,962,151	-	3,962,151
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(443,023)	-	-	(443,023)	-	(443,023)
Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում	-	(4,001,688)	-	(4,001,688)	-	-	-	-	-	-	-	-	(4,001,688)	-	(4,001,688)
Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված անանցյալ գործիքների անճակագում															
բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ		(4,001,688)		(4,001,688)									(4,001,688)		
Ներդին շարժեր, այդ թվում	-	-	-	-	-	-	-	-	(30,029)	30,029	-	-	-	-	-
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին															
Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Էմիսիոն վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում									(30,029)	30,029					
Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդ նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2016թ. (չստուգված)	3,167,023	-	(2,568)	3,164,455	3,158,247	6,000,000	-	473,610	-	3,245,689	2,464,879	-	18,506,880	-	18,506,880
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)															
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2017թ. (ստուգված)	4,631,333	-	-	4,631,333	9,110,850	6,000,000	-	1,251,977	-	3,264,437	3,310,821	-	27,569,418	-	27,569,418
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և նախնի սխալների ճշգրտումը															
Վերահաշվարկված մնացորդ	4,631,333	-	-	4,631,333	9,110,850	6,000,000	-	1,251,977	-	3,264,437	3,310,821	-	27,569,418	-	27,569,418
Բաժնետոմսերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գնով, այդ թվում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում հետ գնված և շրջանադարձված հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	-	-	260,742	237	165,563	-	-	426,542	-	426,542
Շահութաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(370,507)	-	-	(370,507)	-	(370,507)
Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված անանցյալ գործիքների անճակագում															
բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ															
Ներդին շարժեր, այդ թվում	-	-	-	-	-	-	-	-	(63,738)	64,479	-	-	741	-	741
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին															
Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Էմիսիոն վնասի ծածկում	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում									(63,738)	63,738					
Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	741	-	741	-	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվառու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2017թ. (չստուգված)	4,631,333	-	-	4,631,333	9,110,850	6,000,000	-	1,512,719	-	3,200,936	3,170,356	-	27,626,194	-	27,626,194

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն) ժնգ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Դ. Ավետյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2017թ. հուլիսի 14

Միջանկյալ Հաշվետվություն
«30» Հունիս 2017թ.
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ ք.երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Անվանում	Ծանոթագրություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (չստուգված)
Հազ.դրամ			
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
<i>Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը</i>		1,240,769	1,002,882
Ստացված տոկոսներ		6,228,774	5,024,581
Վճարված տոկոսներ		(3,006,508)	(2,615,225)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		1,050,491	851,145
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(219,291)	(178,301)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		(12,116)	411
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ/(վնաս)		307,616	296,987
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		220,603	86,253
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(1,743,300)	(1,540,910)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(1,585,501)	(922,059)
<i>Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից</i>			
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		(20,313,021)	(9,772,321)
Պահանջ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		1,723,495	(2,044,212)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		(20,682,138)	(6,432,561)
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր		(2,879,536)	(1,980,425)
Այլ գործառնական ակտիվներ		1,525,158	684,877
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		11,999,929	(3,648,124)
Պարտավորություն ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		5,187,835	(2,596,063)
Պարտավորություն հաճախորդների նկատմամբ		6,901,589	(1,573,297)
Այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում		(89,495)	521,237
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		(7,072,323)	(12,417,563)
Վճարված շահութահարկ		(41,553)	(60,157)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		(7,113,876)	(12,477,720)
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից նվազում/(նվազում)			
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումներ		(321,052)	(241,506)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(517,369)	(282,435)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		47,206	340,549
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից		-	1,145,316
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(791,215)	961,924
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Վճարված շահաբաժիններ		(9,204)	(976)
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների		156,874	73,237
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		103,046	(1,173,998)
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		3,929,092	3,133,156
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում			3,989,364
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից		4,179,808	(1,145,316)
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		4,179,808	4,875,467
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		190,245	(109,243)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		(3,725,282)	(6,640,329)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13 2	32,059,829	27,550,590
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13 2	28,524,791	20,801,018

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն) Ժ/Կ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Դ. Ազատյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2017թ. հուլիսի 14

Ծանոթագրություն 3. «Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

	Հազ. դրամ			
	01/04/2017- 30/06/2017	01/01/2017- 30/06/2017	01/04/2016- 30/06/2016	01/01/2016- 30/06/2016
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ				
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	82,003	163,004	46,486	79,802
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	2,708,670	5,268,616	2,256,371	4,426,023
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	529,957	1,007,361	179,250	460,040
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	78,045	159,993	86,510	132,274
Այլ տոկոսային եկամուտ	9,754	18,392	772	5,031
Ընդամենը	3,408,429	6,617,366	2,569,389	5,103,170
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր ՀՀ ԿԲ ներգրաված միջոցներից				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	571,612	1,117,418	382,070	724,327
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	791,483	1,572,117	705,279	1,382,318
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	-	-	-	-
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	200,315	388,966	147,754	330,676
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների դիմաց	184,167	342,333	157,774	292,150
Այլ տոկոսային ծախսեր	9,333	24,014	7,882	15,152
Ընդամենը	1,756,910	3,444,848	1,400,759	2,744,623
Ձուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	1,651,519	3,172,518	1,168,630	2,358,547

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

	Հազ. դրամ			
	01/04/2017- 30/06/2017	01/01/2017- 30/06/2017	01/04/2016- 30/06/2016	01/01/2016- 30/06/2016
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ				
Դրամարկային գործառնություններից	42,287	70,508	39,356	64,947
Հաշվարկային ծառայություններից	284,910	525,722	237,861	462,195
Երաշխիքներից, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	11,521	21,371	5,452	10,891
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	1,636	2,109	1,843	3,720
Վճարային քարտերի սպասարկումից	26,724	49,581	25,876	49,917
Վարկային գործառնություններից				
Այլ կոմիսիոն վճարներ	73,551	134,098	36,939	78,182
Ընդամենը	440,629	803,389	347,327	669,852
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	64	662	609	1,178
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	37,393	70,167	33,076	65,177
Երաշխիքների, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	7,618	14,465	6,900	11,947
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	6,851	11,342	5,857	24,324
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	36,226	89,987	33,021	63,895
Ընդամենը	88,152	186,623	79,463	166,521
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	352,477	616,766	267,864	503,331

* Այլ կոմիսիոն վճարներ տողում արտացոլված են՝ հիմնականում վճարահաշվարկային ծառայությունների և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի դիմաց վճարված կոմիսիոն վճարները

Ծանոթագրություն 5. «Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

	Հազ. դրամ			
	01/04/2017- 30/06/2017	01/01/2017- 30/06/2017	01/04/2016- 30/06/2016	01/01/2016- 30/06/2016
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումներից				
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	7,995	4,400	(1,833)	(3,780)
աժանցյալներից	7,995	4,400	(1,833)	(3,780)
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(69,253)	(80,440)	(3,072)	37,163
Ընդամենը	(61,258)	(76,040)	(4,905)	33,383
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից				
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	86,714	101,332	41,042	74,277
բաժնետոմսերից	-	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	86,714	101,332	(29,689)	3,546
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	-	-	-	-
Ընդամենը	86,714	101,332	41,042	74,277
Արտարժույթային գործառնություններից				
Ք	169,829	307,614	157,809	296,986
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	71,810	88,627	(7,627)	(62,773)
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշատրամների առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	-	-	-	28
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշատրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	-	-	-	6
Ընդամենը	241,639	396,241	150,182	234,247
Ձուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	267,095	421,533	186,319	341,907

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական եկամուտ	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	120,043	226,552	118,060	191,261
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	(19,429)	(15,406)	(18,379)	(17,485)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ եկամուտներ*	31,677	49,431	13,178	22,419
Ընդամենը	132,291	260,577	112,859	196,195

Այլ եկամուտներ* տողում արտացոլված են քաղվածքների, չեկային և ավանդային գրքույկների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարաբնույթ ծառայություններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ եկամտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Հազ. դրամ

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-	-	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	-
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Սկզբնական մնացորդ	4,061	23,974	3,814	5,049
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	2,736	15,079	(101)	(1,336)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	(32,256)	3,713	3,713
Վերջնական մնացորդ	6,797	6,797	7,426	7,426
Հաճախորդների տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով (Ծանոթագրություն 16)	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Սկզբնական մնացորդ	1,534,104	1,546,483	1,063,512	1,002,391
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	268,543	454,347	131,461	264,111
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	95,296	218,247	57,818	86,253
Պահուստի օգտագործում	(142,485)	(463,619)	(82,327)	(182,291)
Վերջնական մնացորդ	1,755,458	1,755,458	1,170,464	1,170,464
Ներդրումների գծով (Ծանոթագրություն 17)	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Սկզբնական մնացորդ	4,691	4,691	4,691	4,691
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-	-	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	4,691	-	4,691
Այլ ակտիվների գծով (Ծանոթագրություն 21)	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Սկզբնական մնացորդ	13,854	13,854	5,267	3,167
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(510)	922	4,789	6,889
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	615	2,356	-	-
Պահուստի օգտագործում	1,991	(1,182)	(2)	(2)
Վերջնական մնացորդ	15,950	15,950	10,054	10,054
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով (Ծանոթագրություն 30)	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-	-
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին	270,769	470,348	136,149	269,664

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Հազ. դրամ

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	894,550	1,787,084	850,137	1,648,079
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	-	159	453	885
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	5,708	5,781	-	-
Գործուղման ծախսեր	23,136	36,445	22,752	30,613
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	140,950	272,214	83,693	165,020
Ապահովագրության ծախսեր	23,547	54,804	22,198	43,742
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	52,547	93,800	33,081	61,244
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	65,528	169,967	40,821	96,833
Առևտրային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	28,547	49,419	3,661	14,521
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	24,818	50,807	22,859	48,206
Տրանսպորտային ծախսեր	31,404	61,261	26,200	47,822
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	66,231	142,605	53,574	107,567
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	20,465	35,873	14,991	28,898
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	-	-	-	-
Այլ վարչական ծախսեր	25,444	39,643	30,931	33,670
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	1,402,875	2,799,862	1,205,351	2,327,100

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	957	950	853	851
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ դրամ)	301	301	301	300

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	127	149	306	306
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	86,250	172,500	67,000	134,000
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	233,736	337,952	62,600	91,633
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	149,931	293,465	126,923	224,092
Կորուստներ ակտիվների արժեզրկումից	-	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	38,785	78,146	18,186	35,528
Այլ ծախսեր	78,558	151,333	67,017	130,050
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ	587,387	1,033,545	342,032	615,609

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում արտացոլված են VISA վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև վճարային պլաստիկ քարտերի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը:

Ծանոթագրություն 10. «Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Հազ. դրամ

Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ եկամուտ	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից եկամուտ		(0)	(0)	-

Ծանոթագրություն 11. «Հահուքահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)»

Հահուքահարկի գծով ծախս	Հազ. դրամ			
	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	24,579	71,088	72,140	97,140
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	2,554	(50,419)	(309)	6,314
Դետադավան հարկի գծով ծախս	22,950	(17,421)	(31,724)	(32,375)
Ընդամենը	50,083	3,248	40,107	71,079

	01/04/2017-30/06/2017	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/01/2017-30/06/2017	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/04/2016-30/06/2016	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/01/2016-30/06/2016	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Հահույթը մինչև հարկումը	143,523		168,811		52,140		187,607	
Հահուքահարկ դրույքաչափով	28,705	20	33,762	20	10,428	20	37,521	20
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով								
Չհարկվող եկամուտներ								
Չնվազեցվող ծախսեր	33,185	23.12	40,738	24.13	1,006	(0.05)	21,328	(0.03)
Չգնահատված հարկային վնաս								
Բազասական/դրական փոխարժեքային տարբերություն	(14,361)	(10.01)	(17,725)	(10.50)	1,525	2.92	12,553	6.69
Այլ վերագնահատումներից օգուտ	2,554	1.78	(50,419)	(29.87)	(307)	(0.59)	6,314	3.37
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	-							
Այլ արտոնություններ			(3,108)	(1.84)	27,480	52.70	(6,587)	(3.51)
Հահուքահարկի գծով ծախս	50,083	34.90	3,248	1.92	40,107	76.92	71,078	37.89

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

	Հազ. դրամ			
	Մնացորդը նախորդ ժամանակա-շրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալով ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	182,792	(6,524)	-	176,268
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով	77,825	(27,138)		50,687
Այլ պարտավորություններ	104,967	20,614		125,581
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(1,208,014)	23,945	(37,262)	(1,221,331)
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	(340,918)		(37,262)	(378,180)
Հիմնական միջոցների գծով	(10,339)	11,287		948
Հիմնական միջոցների վերագնահատման գծով	(825,976)	25,742		(800,234)
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ		(192)		(192)
Պայմանական պարտավորություններ	(13,805)	(3,578)		(17,383)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(16,976)	(9,314)		(26,290)
Ջուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(1,025,222)	17,421	(37,262)	(1,045,063)

Ծանոթագրություն 12. «Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	Հազ. դրամ			
	01/04/2017-30/06/2017	01/01/2017-30/06/2017	01/04/2016-30/06/2016	01/01/2016-30/06/2016
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	93,440	165,563	12,033	116,528
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով				
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակա-շրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	93,440	165,563	12,033	116,528
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,852,533	1,852,533	1,265,782	1,265,782
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.05	0.09	0.01	0.09

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթի կամ վնասի և այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի հարաբերությունն է:

Ծանոթագրություն 13

13-1. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Հազ. դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30/06/2017	31/12/2016
Կանխիկ դրամական միջոցներ	6,446,294	6,065,937
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,790,206	2,778,649
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	17,379,924	10,044,520
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		1,500,000
Ղեկնարակված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	770,000	1,520,000
Այլ պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		389
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	26,386,424	21,909,495

* Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցները:

** Ղեկնարակված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար ղեկնարակված միջոցները:

13-2. «Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ», որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում

Հազ. դրամ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30/06/2017	31/12/2016
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	8,236,499	8,818,129
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,379,924	10,044,520
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		-
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	7,841	3,494
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	2,900,527	13,193,686
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28,524,791	32,059,829

Ծանոթագրություն 14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30/06/2017	31/12/2016
ՀՀ բանկերում	7,841	3,494
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	1,903,808	10,049,675
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	996,440	3,143,735
Հաշվեգրված տոկոսներ	278	276
Ընդամենը	2,908,367	13,197,180
ՀՀ բանկերում՝		
Վարկեր և ավանդներ	1,734,496	1,747,023
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	117,531	251,575
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Այլ	123,168	106,758
Հաշվեգրված տոկոսներ	748	1,002
Ընդամենը	1,975,943	2,106,358
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	4,884,310	15,303,538

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	30/06/2017	31/12/2016
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ	2,978,905	2,461,135
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	4,832,948	4,547,541
Այլ	129,314	183,901
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ	568,346	455,811
Հաշվեգրված տոկոսներ	14,138	19,529
Ընդամենը	8,523,651	7,667,917
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(6,797)	(23,974)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,516,854	7,643,943
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,401,164	22,947,481

**31.12.2016թ. և 30.06.2017.թ. Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են «Visa international» կազմակերպությունում ներդրված 111.277 ԱՄՆ դոլար (31.12.2016թ-ին 53.726 հազ.դրամ, 30.06.2017թ.-ին 53.465 հազ.ՀՀ դրամ), «Արմենիան Զարդ» ՓԲԸ-ում ներդրված 269.142 ԱՄՆ դոլար (31.12.2016թ.-ին՝130.175 հազ ՀՀ դրամ, 30.06.2017թ.-ին՝129.314 հազ. ՀՀ դրամ) գումարներով ապահովագրական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարներ:

Ծանոթագրություն 15. «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ»

Հազ. դրամ

Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	42916	42735
Ածանցյալ գործիքներ		
Ֆորվարդ	472	90
Սվոպ		1,675
Ընդամենը	43,388	44,500

Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)

Ծանոթագրություն 16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ»

Հազ. դրամ

Տրված վարկեր և այլ փոխառություններ	30/06/2017	31/12/2016
Վարկեր, այդ թվում՝	86,213,916	68,878,672
Հիփոթեքային	4,927,978	4,140,142
Վարկային քարտեր	8,716,074	7,087,347
Ֆակտորինգ		
Հետ գնման պայմանագրերով		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	745,735	613,314
Ընդամենը վարկեր	95,675,725	76,579,333
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,755,458)	(1,531,674)
Ընդամենը զուտ վարկեր	93,920,267	75,047,659

Հազ. դրամ

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը	30/06/2017		31/12/2016	
	զուտար	քանակ	զուտար	քանակ
Վարկեր և փոխառություններ, որից	95,675,725	52,880	76,594,142	39,170
աշխատող վարկեր	93,189,952	52,283	73,891,728	38,412
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	2,485,773	597	2,702,414	758
ժամկետանց	290,709	561	261,904	680
վերաձևակերպված	401,783	4	404,396	3
վերաֆինանսավորված				
Ընդամենը վարկեր	95,675,725	52,880	76,594,142	39,170
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,755,458)		(1,546,483)	
Ընդամենը զուտ վարկեր	93,920,267		75,047,659	

Հազ. դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30/06/2017	31/12/2016
Պետական ձեռնարկություններ	209,711	267,373
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	53,240,784	40,855,400
խոշոր ձեռնարկություններ	28,241,837	15,870,998
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	24,998,947	24,984,399
այդ թվում քիզմես քարտեր	55,414	56,881
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	37,879,648	31,199,883
սպառողական վարկեր	22,004,060	16,217,226
հիփոթեքային վարկեր	4,927,978	4,140,142
վարկային քարտեր	8,660,660	7,030,466
Անհատ ձեռնարկատերեր	3,599,847	3,658,172
Հաշվեգրված տոկոսներ	745,735	613,314
Ընդամենը վարկեր	95,675,725	76,594,142
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,755,458)	(1,546,483)
Ընդամենը զուտ վարկեր	93,920,267	75,047,659

Հազ. դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով	30/06/2017	31/12/2016
հաշվեկշռային մնացորդ	45,177,816	33,533,512
հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների մնացորդ	4,116,267	3,721,428
Ընդամենը	49,294,083	37,254,940
Վարկային ներդրումներ	93,920,267	75,047,659
Տեսակարար կշիռ վարկային պորտֆելում	52%	50%
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	31,838,440	30,161,410
Տոկոսային հարաբերակցություն կապիտալի նկատմամբ	155%	124%

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	30/06/2017	
	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	3,477,624	301
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների ՀՀ կառավարության վարկային ծրագիր		
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Ջարգացում" ծրագիր	79,730	1
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 1-ին վարկային ծրագիր		
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 2-րդ վարկային ծրագիր		
Համաֆինանսավորում	-	
ՄՖԿ		
Սևծովյան բանկի 1-ին վարկային ծրագիր		
Սևծովյան բանկի 2-րդ վարկային ծրագիր		
Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագիր		
ՄՖԿ վարկային ծրագիր (IFC FMO)		
ՎՋԵԲ միկր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/	60,643	13
ՎՋԵԲ միկրովարկավորման ծրագիր	-	-
Atlantic Forfaitierungs AG վարկային ծրագիր	68,405	1
ADB/TFP/IBA/RCA	404,967	16
Բլու Օրչարդ ՓՍՉ ծրագիր	1,233,889	45
ՎՋԵԲ առևտրի խթանման ծրագիր	60,981	6
MSMEBondsSA/MSME	537,574	26
Հիփոթեքային վարկեր` այդ թվում	18,717	9
ԳՀՀ	18,717	9
ՄՖԿ		
ԸՆդամներ	5,942,530	418

Վարկային ներդրումներ	31/12/2016	
	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	3,141,109	263
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների ՀՀ կառավարության վարկային ծրագիր		
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Ջարգացում" ծրագիր	93,019	1
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 1-ին վարկային ծրագիր		
ՎՋԵԲ «Սինդիկացված վարկ» 2-րդ վարկային ծրագիր		
Համաֆինանսավորում		
ՄՖԿ		
Սևծովյան բանկի 1-ին վարկային ծրագիր		
Սևծովյան բանկի 2-րդ վարկային ծրագիր	317,165	26
Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագիր		
ՎՋԵԲ միկր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/	2,500,686	423
ՎՋԵԲ միկրովարկավորման ծրագիր	-	-
Atlantic Forfaitierungs AG վարկային ծրագիր	205,004	4
Ասիական գարգացման բանկի առևտրի ֆինանսավորման ծրագիր		
ADB/TFP/IBA/RCA	301,849	12
Բլու Օրչարդ ՓՍՉ ծրագիր	535,462	28
ՎՋԵԲ առևտրի խթանման ծրագիր	94,354	6
MSMEBondsSA/MSME	341,015	21
Հիփոթեքային վարկեր` այդ թվում	34,069	17
ԳՀՀ	34,069	17
ՎՋԵԲ		
ՄՖԿ		
ԸՆդամներ	7,563,732	801

Հազ. դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների (առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորստների գծով պահուստները)	30/06/2017	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2016	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	23,636,842	24.71	14,008,241	18.29
Գյուղատնտեսություն	1,322,070	1.38	1,386,537	1.81
Շինարարություն	5,941,049	6.21	4,866,213	6.35
Տրանսպորտ և կապ	341,484	0.36	393,848	0.51
Առևտուր	13,374,647	13.98	11,343,638	14.81
Սպառողական	31,912,366	33.35	24,569,138	32.08
Հիփոթեքային վարկեր	4,956,967	5.18	4,162,002	5.43
Սպասարկման ոլորտ	9,510,501	9.94	10,340,194	13.50
Այլ	4,679,799	4.89	5,524,331	7.21
ԸՆդամներ	95,675,725	100	76,594,142	100

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30/06/2017	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2016	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	93,174,532	99	74,431,987	99
Բաժ3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ	-	-	-	-
Գերմանիա	-	-	-	-
ԲԲԲ-Բաժ3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների	-	-	2,358	0
Ռուսաստան	-	-	2,358	0
Հաշվեգրված տոկոսներ	745,735	1	613,314	1
ԸՆդամներ	93,920,267	100	75,045,301	100

Ծանոթագրություն 17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ	
	30/06/2017	31/12/2016
ՀՀ պետական պարտատուներ		
գանձապետական պարտատուներ	286,486	2,379,734
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	286,486	2,379,734

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ			
	30/06/2017		31/12/2016	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	418,605		416,305	
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		83,971		83,971
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	418,605	83,971	416,305	83,971
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (հնարավոր կորուստների պահուստ)		(4,691)		(4,691)
Զուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ	418,605	79,280	416,305	79,280

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ			
	30/06/2017		31/12/2016	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		5,114		3,936
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		5,114		3,936
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	705,091	84,394	2,796,039	83,216

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները 30.06.2017թ.-ի դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	60,716	6.20
ԱՔՈԱ ՔՐԵԴԻՏ ՈՒՓՈՐՈՒՅՔ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	23,255	4.58
Ընդամենը				89,085	

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար: Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այդ գործիքների իրական արժեքը ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ծանոթագրություն 17.1 «Հնտգոման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր»

Ակտիվ	Հազ. դրամ	
	30/06/2017	31/12/2016
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	900,779	13,819,298
Այդ թվում		
Սեփական գրավադրված արժեթղթեր	900,779	13,169,605
Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված գրավադրված արժեթղթեր		649,693
Պարտավորություն		
Ռեպո համաձայնագրով ներգրավված միջոցներ	17,411,919	13,224,755

Ծանոթագրություն 18. «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

	30/06/2017	31/12/2016
ՀՀ բանկեր	49,827	
Ընդամենը	49,827	

Ծանոթագրություն 19. «Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Հոդ. շեմքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակ.հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Հիմնական միջոցների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2016	6,531,197	2,142,794	635,197	1,772,320	328,420	216,011	11,625,939
Ավելացում	182,362	66,059	59,703	111,639	321,052		740,815
Օտարում			(93,417)				(93,417)
Վերախմբավորում	317,227	4,064		(4,064)	(317,227)		-
Դուրսգրում**		(114,607)		(86,731)		(528)	(201,866)
Հիմնական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2017	7,030,786	2,098,310	601,483	1,793,164	332,245	215,483	12,071,471
Կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2016	118,019	1,617,140	177,176	1,205,270	-	71,272	3,188,877
Ավելացում	83,629	84,306	34,922	66,455		6,052	275,364
Օտարում			(30,805)				(30,805)
Դուրսգրում		(104,790)		(76,547)		(209)	(181,546)
Կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2017	201,648	1,596,656	181,293	1,195,178	-	77,115	3,251,890
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,829,138	501,654	420,190	597,986	332,245	138,368	8,819,581
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,413,178	525,654	458,021	567,050	328,420	144,739	8,437,062

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2016	161,158	213,407	50	51,661	-	426,276
Ավելացում	1,100	96,506				97,606
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2017	162,258	309,913	50	51,661	-	523,822
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2016	66,397	97,625	40	30,951	-	195,013
Ավելացում	4,440	12,158	2	1,503		18,103
Օտարում						-
Դուրսգրում						-
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2017	70,837	109,783	42	32,454	-	213,116
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	91,421	200,130	8	19,207	-	310,766
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	94,761	115,782	10	20,710	-	231,263

30.06.2017թ. դրությամբ 241534 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով շահագործումից դուրս հիմնական միջոցներ հանձնվել են շահագործման:

30.06.2017թ. դրությամբ բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր Գործառնական օր» ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 750 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 0 դրամ:

30.06.2017թ. դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների արժեքը կազմում է 1188085 հազ. դրամ, որից 274493 հազ.դրամ փոխադրվել է ԲՏԱ բանկի միավորման արդյունքում (31.12.2016թ ` 1180752 հազար դրամ):

Ծանոթագրություն 21. «Այլ ակտիվներ»

Հազ. դրամ

	30/06/2017	31/12/2016
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	25,719	37,647
Ընդամենը	25,719	37,647
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(279)	(3,344)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	25,440	34,303
Ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	42,916	42,735
Ղեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	318	134
Ղեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	6	64
Կանխավճարներ մատակարարներին	967,586	537,666
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	4,860	628
Այլ ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	30,882	37,545
Ընդամենը	1,003,652	576,037
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(12,602)	(5,733)
Ընդամենը	991,050	570,304
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	250,245	178,469
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	115,575	555,100
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	97,994	107,933
Այլ ակտիվներ	80,144	3,172
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(3,070)	(4,777)
Ընդամենը	540,888	839,897
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,557,378	1,444,504

Ծանոթագրություն 22. «Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազ. դրամ

	30/06/2017	31/12/2016
Ընթացիկ հաշիվներ		
ՀՀ բանկերի	15,936	11,588
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	828	2,144
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	16,764	13,732
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
Վարկեր	3,128,714	2,971,840
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		800,000
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	3,911,872	3,959,850
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		12,417,488
Այլ		
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ		3,869
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	3,445,525	3,279,956
Այլ	32,001	38,666
Հաշվեգրված տոկոսներ	153,892	83,741
Ընդամենը	10,672,004	23,555,410
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	294,527	260,013
Վարկեր և ավանդներ	21,769,168	20,174,983
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	15,021	25,731
Հաշվեգրված տոկոսներ	397,418	271,353
Ընդամենը	22,476,134	20,732,080
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	33,164,902	44,301,222

Ներկայացնում ենք ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից տարբեր ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող վարկավորման գումարները և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները:

Հազ. դրամ

Ծրագիր	30/06/2017		31/12/2016	
	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի «Հիփոթեքային վարկավորման» ծրագիր	11,910	46	35,874	146
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	2,881,054	7,114	2,820,659	7,543
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Ջարգացում" ծրագիր	235,749	2,974	115,306	2,985
ԳՀՀ "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՁ-ների համար" ծրագիր				
Ընդամենը	3,128,714	10,134	2,971,839	10,674

Ծանոթագրություն 23. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

Հազ. դրամ

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	30/06/2017	31/12/2016
Վարկեր		
Այլ	10,376	6,488
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	10,376	6,488

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/06/2017	31/12/2016
Ընթացիկ հաշիվներ	21,789,290	13,165,390
Ժամկետային ավանդներ	5,929,465	7,237,588
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	61,880	35,919
Հաշվարկված տոկոսներ	128,445	56,534
Ընդամենը	27,909,080	20,495,431

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/06/2017	31/12/2016
Ընթացիկ հաշիվներ	188,335	59,965
Այլ	50,451	2
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	238,786	59,967

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	30/06/2017	31/12/2016
Ընթացիկ հաշիվներ	307,457	204,656
Ժամկետային ավանդներ		
Այլ	3,812	3,945
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	311,269	208,601

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/06/2017	31/12/2016
Ընթացիկ հաշիվներ	12,647,940	12,546,085
Ժամկետային ավանդներ	31,948,866	29,952,451
Այլ	579,374	632,064
Հաշվարկված տոկոսներ	305,070	183,812
Ընդամենը	45,481,250	43,314,412

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/06/2017	31/12/2016
Ընթացիկ հաշիվներ	612,307	564,011
Ժամկետային ավանդներ	2,032,271	2,106,835
Այլ	67,705	32,500
Հաշվարկված տոկոսներ	12,189	13,533
Ընդամենը	2,724,472	2,716,879
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	76,675,233	66,801,778

30.06.17թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 2,197,905 հազ. ՀՀ դրամ
 30.06.17թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից սառեցված գումար 314,737 հազ. դրամ:

Ծանոթագրություն 23.1 «Ստորադաս փոխառություն»

Բանկը բաժնետիրոջից ներգրավել է 6,342,585 հազ. դրամ ստորադաս փոխառություն, որն ամբողջությամբ մասնակցում է բանկի նորմատիվային լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկին:

Ծանոթագրություն 24. «Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 25. «Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններ»

Հազ. դրամ

Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	30/06/2017	31/12/2016
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ`		
Այլ	68,950	-
Սվոփ	440	1,306
Ընդամենը	69,390	1,306

Ծանոթագրություն 26. «Վճարվելիք գումարներ»

Հազ. դրամ

Վճարվելիք գումարներ	30/06/2017	31/12/2016
Շահաբաժիններ	427,942	72,789
Սվանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	38,785	38,366
Ընդամենը	466,727	111,155

Ծանոթագրություն 27. «Այլ պարտավորություններ»

Հազ. դրամ

Այլ պարտավորություններ	30/06/2017	31/12/2016
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	31,403	16,973
ԱԱՀ-ի գծով	2,085	2,606
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	64,506	158,274
Սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով		
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	576,539	524,833
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	51,422	59,448
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով		
Այլ պարտավորություններ	30,193	209,951
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	756,148	972,085

Ծանոթագրություն 28. «Կանոնադրական կապիտալ»

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 4,631,333 հազ. դրամ, այն ներառում է 1,852,533 հատ սովորական բաժնետոմս 2500 դրամ անվանական արժեքով: Էմիսիոն եկամուտը կազմում է 9,110,850 հազ.դրամ:

Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Հազ. դրամ

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուքիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	145,737.5	31.32	
Սուքիասյան Խաչատուր Ալբերտի	655,492.5	13.77	
Սուքիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	637,787.5	14.18	
Սուքիասյան Էդուարդ Ալբերտի	492,665.0	10.64	
ՎԶԲԲ	233,335.0	5.04	Ֆինանսական

Ծանոթագրություն 29. «Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալների առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. «Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները 30.06.2017թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում:

Բանկի հարկային պարտավորությունները 30.06.2017թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները
Հազ. դրամ

	30/06/2017	31/12/2016
Չօգտագործված վարկային գծեր	5,067,977	5,749,194
Տրամադրված երաշխիքներ	3,623,443	2,003,652
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)		

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Հազ. դրամ

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		630,318
1-5 տարի		2,149,867
5 տարուց ավելի		0
Ընդամենը		2,780,185

Ծանոթագրություն 31. «Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի ղեկարտամենտի, վարչության, բաժնի պետները:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Հազ. դրամ

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	30/06/2017	31/12/2016
Սկզբնական մնացորդ	4,022,925	2,224,782
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխառություններ	1,179,795	3,302,350
Բանկի բաժնետեր	127,497	224,512
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	496,397	1,929,188
Բանկի ղեկավար	522,134	1,072,084
Ղեկավարի հետ կապված անձ	33,767	76,565
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխառություններ	1,109,945	1,504,207
Բանկի բաժնետեր	165,879	204,012
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	417,808	578,844
Բանկի ղեկավար	490,159	677,005
Ղեկավարի հետ կապված անձ	36,099	44,347
Վերջնական մնացորդ * 	4,092,775	4,022,925

Հազ. դրամ

Հոդված	30/06/2017	30/06/2016
Տոկոսային եկամուտներ	236,563	164,036

	Հազ. դրամ	
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Ցպահանջ	Ժամկետային
Սնացորդը 31.12.2016թ	336,052	7,528,461
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2017թ-ի 6 ամիսների/ ընթացքում ստացված գումարներ այդ թվում	20,268,174	1,807,719
Բանկի բաժնետեր	6,086,003	1,486,690
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	12,388,248	113,279
Բանկի ղեկավար	1,395,223	123,273
Ղեկավարի հետ կապված անձ	398,700	84,477
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2017թ-ի 6 ամիսների/ ընթացքում վճարված գումարներ այդ թվում	20,176,845	1,582,309
Բանկի բաժնետեր	6,090,372	1,279,873
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	12,294,242	111,063
Բանկի ղեկավար	1,394,273	111,053
Ղեկավարի հետ կապված անձ	397,959	80,320
Փախարժեքային տարբերություն (+/-)	6,568	(22,539)
Սնացորդը 30/06/2017թ.	433,948	7,731,333
Տոկոսային ծախս 2017թ-ի 6 ամսվա կտրվածքով	306	394,857

	Հազ. դրամ	
Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	30/06/2017	30/06/2016
Բանկի խորհրդին	87,437	63,539
Աշխատավարձ	87,437	63,539
Պարգևատրում	-	-
Բանկի գործադիր մարմնին	95,043	103,217
Աշխատավարձ	95,043	103,217
Պարգևատրում	-	-
Բանկի ներքին աուդիտին	46,099	39,309
Աշխատավարձ	46,099	39,309
Պարգևատրում	-	-
Ընդամենը	228,579	206,065

Ծանոթագրություն 32. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

1) վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Ձևակցվելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելը ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) Ծոռելների նկարագրությունը (առկաության դեպքում),

Ի հավելումն վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի U%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի սննկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,

8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար, որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Սթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շուկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- V ըստ տնտեսության ճյուղի,
- V ըստ տարածաշրջանի,
- V ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- V ըստ վարկերի ժամկետների,
- V ըստ գրավների և այլն:

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

ՏՀԶԿ* - Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն

30/06/2017

Հազ. դրամ

Գործառնական անվանումը	ՀՀ	ԱՊԴ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	26,386,424				26,386,424
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,088,265	664,082	2,260,072	388,746	13,401,165
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443				443
Սոևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ		472			472
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	93,920,267				93,920,267
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	784,371		5,114		789,485
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	49,827				49,827
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	900,779				900,779
Այլ ակտիվներ	25,436				25,436
Ընդամենը ակտիվներ	132,155,812	664,554	2,265,186	388,746	135,474,298
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	8,691,419				8,691,419
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	12,135,375	2,558,383	18,437,500	33,644	33,164,902
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	73,711,975	195,459	633,577	2,134,222	76,675,233
Ընդամենը պարտավորություններ	85,847,350	2,753,842	19,071,077	2,167,866	109,840,135
Զուտ դիրք	46,308,462	(2,089,288)	(16,805,891)	(1,779,120)	25,634,163

31.12.2016

Հազ. դրամ

Գործառնական անվանումը	ՀՀ	ԱՊԴ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	21,909,054		441		21,909,495
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	9,523,250	2,674,625	10,219,108	530,498	22,947,481
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443				443
Սոևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ		1,765			1,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	75,045,301	2,358			75,047,659
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	2,875,319		3,936		2,879,255
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում					-
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	13,169,605				13,169,605
Այլ ակտիվներ	37,268	2			37,270
Ընդամենը ակտիվներ	122,560,240	2,678,750	10,223,485	530,498	135,992,973
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	7,752,845				7,752,845
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	26,030,956	2,507,151	15,652,675	110,440	44,301,222
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	64,031,079	525,226	221,727	2,023,746	66,801,778
Ընդամենը պարտավորություններ	90,062,035	3,032,377	15,874,402	2,134,186	111,103,000
Զուտ դիրք	32,498,205	(353,627)	(5,650,917)	(1,603,688)	24,889,973

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

Հազ. դրամ

ՀՀ մարզեր	30/06/2017	31/12/2016
Երևան	77,369,390	62,222,030
Արագածոտն	847,948	764,053
Արարատ	1,452,279	1,136,665
Արմավիր	2,096,953	2,044,922
Գեղարքունիք	1,696,451	1,222,667
Լոռի	3,626,127	1,452,500
Կոտայք	3,523,015	3,535,225
Շիրակ	1,841,266	1,492,318
Սյունիք	398,073	316,438
Վայոց Ձոր	453,689	405,721
Տավուշ	423,101	287,823
Արցախ	191,975	167,298
Ընդամենը	93,920,267	75,047,659

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեզոնների և ռիսկայնության.

30/06/2017

Հազ. դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող		Չաշխատող ակտիվներ						Անհուսալի	
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային			
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր, այդ թվում	92,003,599	52,283	1,001,887	378	734,117	132	180,664	87	5,736,821	1,536
Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր									401	1
Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, այդ թվում	92,003,599	52,283	1,001,887	378	734,117	132	180,664	87	5,736,420	1,535
Աղյուսակային	23,355,878	170	12,792	4	899	1	11,860	1	1,222,740	38
Գյուղատնտեսություն	1,294,603	3,302	1,060	4					5,812	58
Շինարարություն	5,877,814	25	1,783	1	1,470	1			40,924	6
Տրանսպորտ և կապ	315,092	18	20,390	1	442	2			217,235	10
Առևտուր	12,373,022	779	20,441	13	543,134	10	58,977	8	578,248	103
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	9,415,179	75	196	1					102,117	5
Այլառողական վարկեր	30,617,485	47,162	295,578	338	137,863	114	108,257	75	1,535,341	1,121
Տնտեսության այլ ճյուղեր	4,030,672	163	542,307	8	2,829	1	987	2	1,718,934	176
Հիփոթեքային (բնակարանային վարկեր)	4,723,854	589	107,340	8	47,480	3	583	1	315,069	18
Դեբիտորական պարտքեր	1,188,824	841	28	12	24	3	2,628	15	179,530	469
Իմվեստիցիոն արժեթղթեր	138,035	8		-						
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում	8,691,418	121		-						
եռաշխիքներ	3,623,443	62		-						
ակրեդիտիվներ				-						

31/12/2016

Հազ. դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող		Չաշխատող ակտիվներ						Անհուսալի	
	Ստանդարտ/Ոչ ռիսկային		Հսկվող/ Ռիսկային		Ոչ ստանդարտ/Միջին ռիսկային		Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային			
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր, այդ թվում	72,881,860	38,412	1,139,834	414	921,902	225	104,063	119	5,506,370	1,298
Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր	2,358	2							401	1
Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, այդ թվում	72,879,502	38,410	1,139,834	414	921,902	225	104,063	119	5,505,969	1,297
Աղյուսակային	13,794,070	182	31,772	6	6,001	2	12,493	5	1,237,165	23
Գյուղատնտեսություն	1,352,859	4,654	3,341	22	166	1			85,336	88
Շինարարություն	4,817,551	31							40,967	6
Տրանսպորտ և կապ	347,645	29	38,422	1					218,415	12
Առևտուր	10,362,452	834	36,490	24	631,063	12	4,315	12	521,226	91
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	10,221,827	92	634	4	11,388	1			102,683	4
Այլառողական վարկեր	23,115,944	31,908	429,302	334	243,027	202	77,600	98	1,364,078	883
Տնտեսության այլ ճյուղեր	4,832,658	138	573,308	7	3,763	1	540	1	1,608,989	173
Հիփոթեքային (բնակարանային վարկեր)	4,034,496	542	26,565	16	26,494	6	9,115	3	327,110	17
Դեբիտորական պարտքեր	752,742	663	139	5	127	4	1,383	4	180,687	18
Իմվեստիցիոն արժեթղթեր	87,907	4		-						
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում	7,752,846	95		-						
եռաշխիքներ	2,003,652	46		-						
ակրեդիտիվներ				-						

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության

30/06/2017

Հազ. դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	92,003,599	1,001,887	734,117	180,664	5,736,420
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ոստ երկրների)					401
Ռուսաստան					401
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ոստ երկրների)					
Գերմանիա					-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին					
5. Ընդամենը	92,003,599	1,001,887	734,117	180,664	5,736,821

31/12/2016

Հազ. դրամ

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ / Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում					
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	72,879,502	1,139,834	921,902	104,063	5,505,969
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ոստ երկրների)	2,358				401
Ռուսաստան	2,358				401
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին					
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ոստ երկրների)					
5. Ընդամենը	72,881,860	1,139,834	921,902	104,063	5,506,370

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

1-2) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազացնում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջել վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

Հարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 30.06.2017թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 18.07%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքերում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 30.06.2017թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 95.675.725 հազ. դրամ: Չաշխատող դասակարգված վարկերի ծավալը 30.06.2017թ-ի դրությամբ կազմել է 2.485.773 հազ. դրամ: Վարկային պորտֆելում հսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի վարկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 1.17%, 1.00% և 0.43%:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՀՀՄՍ-ների պահանջներին:

5) 2017թ II եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 52,415,161 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 67,824,152 հազ. դրամ: Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2017թ II եռամսյակում կազմել է 20,118,553 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 21,987,253 հազ. դրամ:

6) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հատուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցութային մասին հայտարարությունները տեղակայվում են գանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշիռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամդրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանման՝ վարկերի մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիտորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային մասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:

Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ խնդիրները՝

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և այլն):

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փոխերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիտորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը նրա հետ առնչվող /մատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

Յուցանիշ	Գումար	Յուցանիշ	Գումար	Հարաբերություն
31.12.16 թ				
Չաշխատող վարկեր	2,715,161	Ընդհանուր վարկեր	75,047,659	3.6%
30.06.17 թ				
Չաշխատող վարկեր	2,485,782	Ընդհանուր վարկեր	93,920,267	2.6%
31.12.16 թ				
Չաշխատող վարկերի պահուստ	549,362	Ընդհանուր կապիտալ	27,569,418	2.0%
30.06.17 թ				
Չաշխատող վարկերի պահուստ	569,114	Ընդհանուր կապիտալ	27,626,194	2.1%
31.12.16 թ				
Վարկերի գծով պահուստաֆոնդ	1,546,483	Ընդհանուր վարկեր	75,047,659	2.1%
30.06.17 թ				
Վարկերի գծով պահուստաֆոնդ	1,755,458	Ընդհանուր վարկեր	93,920,267	1.9%
31.12.16 թ				
Հնարավոր կորուստների պահուստ	1,546,483	Չաշխատող վարկեր	2,715,161	57.0%
30.06.17 թ				
Հնարավոր կորուստների պահուստ	1,755,455	Չաշխատող վարկեր	2,485,782	70.6%
31.12.16 թ				
Գույք գրումներ - Փոխհատուցումներ	914,262	Միջին ընդհանուր վարկեր	62,911,171	1.5%
30.06.17 թ				
Գույք գրումներ - Փոխհատուցումներ	(245,372)	Միջին ընդհանուր վարկեր	86,466,465	-0.3%
31.12.16 թ				
Փոխհատուցումներ	617,979	վարկերից կորուստ	914,262	67.6%
30.06.17 թ				
Փոխհատուցումներ	218,247	վարկերից կորուստ	- 245,372	-88.9%
31.12.16 թ				
Շահույթի ծածկման գործակից = (զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր)	1,799,678	Վարկերից զուտ կորուստ	914,262	196.8%
30.06.17 թ				
Շահույթի ծածկման գործակից = (զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր)	639,159	Վարկերից զուտ կորուստ	(245,372)	-260.5%
31.12.16 թ				
Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տոկոսային մարժա = (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախսեր-վարկերի գծով կորուստ)	- 759,824	Վարկային ներդրումներ	75,047,659	-1.0%
30.06.17 թ				
Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տոկոսային մարժա = (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախսեր-վարկերի գծով կորուստ)	3,417,890	Կապիտալ	93,920,267	3.6%
31.12.16 թ				
Խոշոր փոխառություններ	24,944,797	Կապիտալ	11,033,294	226.1%
30.06.17 թ				
Խոշոր փոխառություններ	49,294,083	Կապիտալ	27,626,194	178.4%

Շուկայական ռիսկ

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժույթային, տոկոսադրույթի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույթների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և զննահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժույթային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժույթային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժույթային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնաս (արտարժույթային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժույթային դիրքերի և արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Հաշվետու ժամանակաշրջան	USD	GBP	EUR	CHF	KZT	AED	RUB	GEL	XAU	Համախառն VAR
2017թ. I եռ.	714.00	316.16	76.45	194.36	33.78	270.57	740.68	168.08	0.00	1,179.25
2017թ. II եռ.	724.19	167.41	74.18	194.74	26.66	171.72	637.25	247.61	0.00	1,038.46
աճ/նվազում	10.18	-148.75	-2.27	0.38	-7.12	-98.85	-103.43	79.53	0.00	-140.78

Ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

30/06/2017

Հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	15,043,428	10,601,831	741,165	26,386,424
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	-	-	443
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	5,009,743	7,982,243	409,179	13,401,165
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	472	-	-	472
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	42,318,916	51,597,815	3,536	93,920,267
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	789,485	-	-	789,485
Մինչև մարման ժամկետը պահվող մեղրումներ	49,827	-	-	49,827
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	900,779	-	-	900,779
Այլ ակտիվներ	19,237	6,192	7	25,436
Ընդամենը ակտիվներ	64,132,330	70,188,081	1,153,887	135,474,298
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,491,510	22,653,607	19,785	33,164,902
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	29,818,307	45,767,322	1,089,604	76,675,233
Ստորադաս փոխառություն	3,729,803	2,657,582	-	6,387,385
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություն	69,390	-	-	69,390
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	20,546	-	-	20,546
Վճարվելիք գումարներ	466,727	-	-	466,727
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,045,063	-	-	1,045,063
Այլ պարտավորություններ	728,527	22,762	4,859	756,148
Ընդամենը պարտավորություններ	46,369,873	71,101,273	1,114,248	118,585,394
Ձուտ դիրք	17,762,457	(913,192)	39,639	16,888,904

31/12/2016

Հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	14,719,690	6,429,677	760,128	21,909,495
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	-	-	443
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	4,709,514	17,659,067	578,900	22,947,481
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	1,765	-	-	1,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	36,122,638	38,886,923	38,098	75,047,659
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	2,879,255	-	-	2,879,255
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	-	-	-	-
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	13,169,605	-	-	13,169,605
Այլ ակտիվներ	31,777	5,491	2	37,270
Ընդամենը ակտիվներ	71,634,687	62,981,158	1,377,128	135,992,973
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	22,380,986	21,900,539	19,697	44,301,222
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,772,990	39,337,089	691,699	66,801,778
Ստորադաս փոխառություն	2,722,721	2,677,451	-	5,400,172
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություն	1,306	-	-	1,306
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	-	-	-	-
Վճարվելիք գումարներ	111,155	-	-	111,155
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,068,891	-	-	1,068,891
Այլ պարտավորություններ	789,386	176,186	6,513	972,085
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություն	-	-	-	-
Ընդամենը պարտավորություններ	53,847,435	64,091,265	717,909	118,656,609
Ձուտ դիրք	17,787,252	(1,110,107)	659,219	17,336,364

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Սետադական հաշիվ

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, Վրացական լարի, ՍԱԷ դիրխամ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսքալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2017թ. II եռամսյակի միջին կուտակային դիսքալանսը (տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 7,557,590 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 2,029,930 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով աճելով 5,527,660 հազ. դրամով կամ 272.3%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2017թ. II եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսքալանսը 2017թ. II եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով աճել է 5,873,852 հազ. դրամով կամ 348.9%-ով

Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2017թ. II եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, աճել է 4.3 տոկոսային կետով՝ կազմելով 107.0%՝ 2016թ. II եռամսյակի 102.7% միջին արժեքի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով աճելով 5.272,3%-ով, այսինքն 2017թ. II եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 107.0%-ը:

Ակտիվների դյուրացիան 2017թ. II եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.383 տարի (2016թ.-ի II եռամսյակի վերջի 1.252 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.131 տարով կամ 10.5%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.251 տարի) նշված ցուցանիշն աճել է 0.132 տարով կամ 10.6%-ով:

Պարտավորությունների դյուրացիան 2017թ. II եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.731 տարի (2016թ.-ի II եռամսյակի վերջի 0.567 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.164 տարով կամ 28.9%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.722) նշված ցուցանիշն աճել է 0.009 տարով կամ 1.2%-ով:

Դյուրացիայի ճեղքվածքը 2017թ. II եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.747 (2016թ.-ի II եռամսյակի վերջի 0.753-ի դիմաց)՝ նվազելով 0.006-ով կամ 0.8%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.630) նշված ցուցանիշն աճել է 0.117-ով կամ 18.6%-ով:

**Փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներ և պարտավորություններ
30/06/2017թ**

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ												
ԸՆդամներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, - վարկեր				55,014		212,336		329,361		790,082		
ԸՆդամներ	-	-	-	55,014	-	212,336	-	329,361	-	790,082	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(55,014)	-	(212,336)	-	(329,361)	-	(790,082)	-	-

31/12/2016թ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում												
ԸՆդամներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում				256,690		558,606		202,614				
ԸՆդամներ	-	-	-	256,690	-	558,606	-	202,614	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(256,690)	-	(558,606)	-	(202,614)	-	-	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 30/06/2017թ.		Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2016թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում		-	4.86	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	7.4	1.9	7.99	1.76
- միջբանկային վարկեր		1.8		1.76
- միջբանկային ռեպո	6.5		7.13	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16.2	9.6	16.95	11.37
Սևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	13.2	6.8	13.68	
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	9.1	3.9	8.51	5.52
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	6.0	4.2	4.99	5.74

3) մողելների նկարագրությունը

Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այսուհետև՝ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մողելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Համաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ ելնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման իրականացվում է «Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մողելի» («GAP մողել») և «Դյուրացիայի մողելի» կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Հաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մողելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույթներով,
2. տոկոսադրույթների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույթները փոփոխվում են մինևույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորեթի զուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույքի նկատմամբ գնահատվում է «ճեղքվածքի հարաբերակցություն» ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մողելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մողելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույքի տատանմամբ) տարբերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույթների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույքի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույթների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխում տոկոսադրույթների տատանումները և դիմամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխում տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Հաշվի առնելով տոկոսադրույթների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մողելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես տվյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործոններով (տվյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

V ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության

V հնարավոր կորուստների գնահատում,

V հեջավորման գործիքների կիրառում,

V ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,

V կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Բ

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կորուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են *սթրես թեստերի մեթոդը*, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շոկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և *ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդը*, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շոկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
  2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
  3. բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
  4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ
5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

3) **իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական**

Իրացվելիության ռիսկի գնահատում:

2017թ II եռամսյակի ընթացքում ակնթարթային իրացվելիության ցուցանիշը նվազել է 12.89 տոկոսային կետով, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև 1 տարի կուտակային) իրացվելիության ցուցանիշները՝ համապատասխանաբար 34.74 և 12.48 տոկոսային կետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջան		30/06/2017							Հազ. դրամ		
Հոդվածի անվանումը		Չաշխատող		Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը	
		ժամկետային	ժամկետանց	9 օր և ավել	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ԶՀ ԿԲ-ում				25,616,424		-	-	-	-	770,000	26,386,424
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ				443							443
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				2,989,063	7,635,857	192,943		2,402,350	-	180,952	13,401,165
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ					472						472
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ		1,180,715	205,872		10,510,790	13,136,290	13,500,622	39,644,160	15741818	-	93,920,267
Արժեթղթեր, այդ թվում					902,105	-	94,519	89,892	150,576	503,000	1,740,092
- առևտրային նպատակով պահվող											-
- վաճառքի համար մատչելի					1,326		44,692	89,892	150,576	503,000	789,486
- մինչև մարման ժամկետը պահվող							49,827				49,827
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված					900,779						900,779
Այլ պահանջներ		-	-		25,436	-		-	-	-	25,436
Պայմանագրային պահանջներ**											-
Ընդամենը		1,180,715	205,872	28,605,930	19,074,188	13,329,233	13,595,141	42,136,402	15,892,394	1,453,952	135,474,299
Այդ թվում											
I խմբի արտարժույթով		717,654	116,136	13,181,680	6,402,857	9,391,949	8,836,270	22,122,882	9,237,701	180,952	70,188,081
II խմբի արտարժույթով		-	-	1,012,800	138,669	1,141	1,277	-	-	-	1,153,887
Այդ թվում											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով											
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով		991,298	170,682	445	18,345,126	13,290,931	13,516,907	41,165,493	15,281,427	413,915	103,176,224
Անտոկոս		189,417	35,190	28,605,485	729,534	38,302	78,234	970,909	610,967	1,040,037	32,298,075
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ		-	-	358,622	7,043,389	4032101	2,760,031	18,248,634	722,125	-	42,916,427
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում		-	-	36,317,368	8,721,011	8,249,452	14,521,386	8,658,288	207,728	-	75,368,706
- ցպահանջ ավանդներ		-	-	35,455,171	25,969					-	37,440,980
- ժամկետային ավանդներ		-	-	37,016	8,695,042	8,249,452	14,521,386	8,658,288	207,728	-	36,921,003
- այլ		-	-	825,181						-	1,006,723
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություն		-	-	69,390						-	5,257
Ստորադաս փոխառություններ		-	-		44,800				6,342,585	-	5,397,567
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		-	-	20,546						-	7,626
Վճարվելիք գումարներ		-	-	466,727						-	109,435
Բետաձգված հարկային պարտավորություն		-	-	1,045,063						-	1,043,160
Այլ պարտավորություններ		-	-	640,317	113,938	177	1,683	33	-	-	763,882
Բետահաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		-	-		613,416	268,199	125,885	42,567	-	-	7,805,858
Պայմանագրային պարտավորություններ		-	-							-	-
Ընդամենը		-	-	38,918,033	15,923,138	12,281,730	17,283,100	26,906,955	7,272,438	-	118,585,394
Այդ թվում											
I խմբի արտարժույթով		-	-	17,879,584	11,901,792	9,833,959	11,523,100	17,148,300	2,814,538	-	71,101,273
II խմբի արտարժույթով		-	-	352,579	193,760	245,713	269,340	52,855	-	-	1,114,247
«Խոշոր» պարտավորություններ											-
Այդ թվում											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով											
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով		-	-	15,339,643	15,754,186	12,069,217	16,952,056	26,116,840	7,272,438	-	93,504,380
Անտոկոս		-	-	22,784,747	113,938	177	1,683	33	-	-	22,900,578
Չուտ իրացվելիության ճեղքվածք		1,180,715	205,872	(10,312,103)	3,151,522	1,047,503	(3,687,959)	15,229,447	8,619,956	1,453,952	16,888,905
Այդ թվում											
I խմբի արտարժույթով		717,654	116,136	(4,697,904)	(5,498,935)	(442,010)	(2,686,830)	4,974,582	6,423,163	180,952	(913,192)
II խմբի արտարժույթով		-	-	660,221	(55,091)	(244,572)	(268,063)	(52,855)	-	-	39,640
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար		-	-	-	(55,014)	(212,336)	(329,361)	(790,082)	-	-	(1,386,793)
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար		991,298	170,682	(15,339,198)	2,590,940	1,221,714	(3,435,149)	15,048,653	8,008,989	413,915	9,671,844
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք		1,180,715	1,386,587	(8,925,516)	(5,773,994)	(4,726,491)	(8,414,450)	6,814,997	15,434,953	16,888,905	13,865,706

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

31/12/2016

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետային	ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			18,889,106	1,500,390	-	-	-	-	1,520,000	21,909,496
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձևակերպումներ			443							443
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			13,405,027	6,962,010	194,519		2,203,863	-	182,062	22,947,481
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ				1,765						1,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,579,096	186,623	4,827	12,371,561	8,725,822	8,328,054	33,057,345	107,943,311	-	75,047,659
Արժեթղթեր, այդ թվում				13,346,276	1,247	-	1,345,095	856,721	499,522	16,048,861
- առևտրային նպատակով պահվող										-
- վաճառքի համար մատչելի				176,671	1,247		1,345,095	856,721	499,522	2,879,256
- մինչև մարման ժամկետը պահվող										-
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված				13,169,605						13,169,605
Այլ պահանջներ	-	-		37,270	-		-			37,270
Պայմանագրային պահանջներ**										-
Ընդամենը	1,579,096	186,623	32,299,403	34,219,272	8,921,588	8,328,054	36,606,303	11,651,052	2,201,584	135,992,975
Այդ թվում										
I խմբի արտարժույթով	888,517	96,480	19,599,826	6,931,282	5,598,079	4,698,788	19,134,188	5,851,936	182,062	62,981,158
II խմբի արտարժույթով	-	-	1,084,892	257,798	3,414	29,782	1,242	-	-	1,377,128
Այդ թվում										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										-
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	1,440,383	140,386	115,606	2,250,053	8,194,091	8,225,384	36,292,668	9,948,990	1,702,062	68,309,623
Անտոկոս	138,713	46,237	32,183,797	32,170,434	727,497	102,670	313,635	1,702,062	499,522	67,884,567
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	273,875	19,360,395	297,837	6,847,507	14,412,928	428,130		44,301,222
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում	-	-	26,996,538	12,226,345	8,223,864	13,541,516	5,609,733	199,715	4,067	66,801,778
- ցպահանջ ավանդներ	-	-	26,136,775	28,634			21,055		4,067	26,190,531
- ժամկետային ավանդներ	-	-	48,828	11,983,160	8,222,930	13,537,027	5,588,466	199,715		39,580,126
- այլ	-	-	810,935	214,551	934	4,489	212			1,031,121
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություն			1,306							1,306
Ստորադաս փոխառություններ				38,502				5,361,670		5,400,172
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն			14,116							14,116
Վճարվելիք գումարներ			111,155							111,155
Բետաձգված հարկային պարտավորություն			1,025,222							1,025,222
Այլ պարտավորություններ	-	-	751,634	214,551	934	4,489	212	-	-	971,820
Բետահաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	-	-	92,559	217,400	2,792,902	4,649,984				7,752,845
Պայմանագրային պարտավորություններ										-
Ընդամենը	-	-	29,173,846	31,839,793	11,203,185	20,393,512	20,022,873	5,989,515	4,067	118,626,791
Այդ թվում										
I խմբի արտարժույթով	-	-	8,205,730	13,292,562	8,019,545	15,945,735	15,802,885	2,824,808		64,091,265
II խմբի արտարժույթով	-	-	-	234,603	99,570	68,380	265,971	49,385	-	717,909
«խոշոր» պարտավորություններ										-
Այդ թվում										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				110,822	674,631	29,843	202,614			1,017,910
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	14,884,020	31,229,884	7,734,718	15,709,196	19,798,992	627,845	-	89,984,655
Անտոկոս	-	-	14,333,495	499,087	2,793,836	4,654,473	21,267	5,361,670	4,067	27,667,895
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	1,579,096	186,623	3,125,557	2,379,479	(2,281,597)	(12,065,458)	16,583,430	5,661,537	2,197,517	17,366,184
Այդ թվում										
I խմբի արտարժույթով	888,517	96,480	11,394,096	(6,361,280)	(2,421,466)	(11,246,947)	3,331,303	3,027,128	182,062	(1,110,107)
II խմբի արտարժույթով	-	-	1,084,892	23,195	(96,156)	(38,598)	(264,729)	-	-	659,219
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար			-	(110,822)	(674,631)	(29,843)	(202,614)			(1,017,910)
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	1,440,383	140,386	(14,768,414)	(28,979,831)	459,373	(7,483,812)	16,493,676	9,321,145	1,702,062	(21,675,032)
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	1,579,096	1,765,719	4,891,276	7,270,755	4,989,158	(7,076,300)	9,507,130	15,168,667	17,366,184	34,732,368

Ծանոթագրություն 33. «Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12% ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

	Հազ դրամ	
	30/06/2017	31/12/2016
Կանոնադրական կապիտալ	4,631,333	4,631,333
Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	9,110,850	9,110,850
Թուղարկված չտեղաբաշխված բաժնետոմսեր		
Հետ գնված բաժնետոմսեր		
Պահուստներ	13,799,998	13,680,889
Գլխավոր պահուստ	6,000,000	6,000,000
Վերագնահատման պահուստներ	4,713,655	4,516,414
Զբաղիչված շահույթ (վնաս)	3,086,343	3,164,475
Ընդամենը կապիտալ	27,542,181	27,423,072

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

Հազ դրամ

2017թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն. ռիսկ	համարժեք. Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	21,861,831	8,574,191	30,436,022	113,280,494	1,922,054	23.54	12
Փետրվար	21,716,419	8,525,349	30,241,768	112,847,591	2,117,346	23.18	12
Մարտ	21,712,679	8,577,987	30,290,666	119,382,327	2,013,526	22.25	12
Ապրիլ	21,875,537	9,019,296	30,894,833	116,733,043	2,167,424	22.92	12
Մայիս	22,063,011	9,895,885	31,958,896	120,818,311	2,147,759	23.04	12
Հունիս	22,011,258	9,827,185	31,838,443	127,841,690	2,421,169	21.51	12

Հազ դրամ

2016թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն. ռիսկ	համարժեք. Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	9,095,261	4,373,962	13,469,223	76,128,312	1,133,562	15.74	12
Փետրվար	9,042,546	4,410,062	13,452,608	76,241,571	1,150,107	15.67	12
Մարտ	11,108,092	4,515,227	15,623,319	76,837,377	1,089,318	18.18	12
Ապրիլ	13,185,015	6,326,860	19,511,875	85,471,098	1,131,265	20.56	12
Մայիս	13,297,342	6,460,828	19,758,170	86,883,725	1,280,648	20.25	12
Հունիս	13,656,500	6,430,162	20,086,662	87,238,818	1,394,010	20.32	12
Հուլիս	13,282,766	6,486,383	19,769,149	90,403,480	1,479,717	19.24	12
Օգոստոս	14,762,811	6,941,684	21,704,495	91,497,364	1,593,435	20.72	12
Սեպտեմբեր	19,069,896	7,779,145	26,849,041	104,227,870	1,703,260	22.67	12
Հոկտեմբեր	19,446,037	8,016,628	27,462,665	101,511,172	1,885,466	23.43	12
Նոյեմբեր	20,035,190	8,131,950	28,167,140	106,815,870	1,830,603	23.08	12
Դեկտեմբեր	21,661,334	8,500,076	30,161,410	109,568,985	1,835,212	24.16	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատարված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

30/06/2017թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	46,580,297			-
10%	5,451,592			545,159
20%	1,670,908			334,182
30%	134,392			40,318
35%	1,579,729			552,905
50%	2,323,270			1,161,635
75%	649,069			486,802
100%	65,165,074	3,431,624		68,596,698
110%				-
150%	39,810,819	1,968,599	25,908	62,707,989
Ընդամենը	163,365,150	5,400,223	25,908	134,425,687

31/12/2016թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	40,406,217	269,458		-
10%	4,506,902			450,690
20%	8,115,862			1,623,172
30%	2,880,019			864,006
35%	1,295,603			453,461
50%	3,072,346			1,536,173
75%	394,898			296,174
100%	45,070,996	2,581,781		47,652,777
110%				-
150%	41,862,054	1,663,522	8,197	65,300,660
Ընդամենը	147,604,897	4,514,761	8,197	118,177,112

Ծանոթագրություն 34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը» պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրագել և պատրաստական կողմերի միջև «պարզած ձեռքի հեռավորության» գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

30.06.17թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում.

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխառություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառում, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն գեղջի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

30.06.17թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. «Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք

Ծանոթագրություն 36. «Ապաճանաչում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք

Ծանոթագրություն 37. «Գրավադրված ակտիվներ»

30.06.17թ. դրությամբ բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի

Ծանոթագրություն 38. «Ընդունված գրավ»

30.06.17թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

Հազ. դրամ

Գրավի տեսակ	30/06/2017		31/12/2016	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	35,285,208	259,089,784	30,857,019	137,609,539
Ավտոմեքենա	1,864,506	9,118,800	2,320,991	10,787,240
Սարքավորում	497,761	3,730,508	209,980	1,357,839
Պատրաստի արտադրանք	508,505	1,703,755	717,281	2,332,566
Երաշխավորություն	27,847,772	132,336,353	23,073,944	116,615,964
Ղրամական միջոցներ	515,689	2,197,905	227,411	1,864,929
Ոսկյա իրեր	8,249,144	10,530,041	7,062,796	9,092,622
Ստանդարտ ոսկի				
Պետ. արժեթղթեր				
ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթեր	289,269	312,000	-	-
Այլ արժեթղթեր	35,100	80,000		
Այլ գրավ	3,297,715	4,634,203	1,895,428	560,584
Գրավ առկա չէ	17,285,056		10,214,483	
Ընդամենը	95,675,725	423,733,349	76,579,333	280,221,283

Ծանոթագրություն 39 «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Բանկի վարչության նախագահի ժ/պ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ղ. Ազատյան

Վավերացման ամսաթիվը 20 Հունիս 2017թ